

**JIN 2012/56, Gerechtshof Amsterdam, 31-01-2012, BV3811,
200.070.728-01 (annotatie)**

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 31-01-2012
Publicatie: JIN 2012/56 (Sdu Jurisprudentie in Nederland), aflevering 3, 2012
Annotator: <ul style="list-style-type: none">• G.T. Flapper• M.C. van Rijswijk
ECLI: <u>ECLI:NL:GHAMS:2012:BV3811</u>
Zaaknummer: 200.070.728-01
LJN: LJN:BV3811
Overige publicaties: <ul style="list-style-type: none">• <u>JOR 2012/108</u>• JONDR 2012/403
Rechtsgebied: Ondernemingsrecht
Rubriek: Ondernemingsrecht
Rechters: <ul style="list-style-type: none">• mr. Van der Reep• mr. Rang• mr. Hoekzema
Partijen: [appellant], wonende te [woonplaats], appellant, advocaat: mr. J. Bouter, te Amsterdam, tegen de coöperatieve vereniging Amsterdamse Coöperatieve Woningbouwvereniging "Eigen Hulp" B.A., gevestigd te Amsterdam, geïntimeerde, advocaat: mr. I.M.C.A. Reinders Folmer, te Amsterdam.
Regelgeving: <ul style="list-style-type: none">• <u>BW Boek 2 - 14</u>• <u>BW Boek 2 - 15</u>

Inhoudsindicatie

Verenigingsrecht, Besluitvorming, Besluit tot statutenwijziging, Besluit tot opzegging

lidmaatschap

Ga direct naar

- **Samenvatting**
- **Uitspraak**
- **Noot**

Samenvatting

Het besluit van algemene ledenvergadering tot statutenwijziging is niet in strijd met de redelijkheid en billijkheid tot stand gekomen.

Het besluit tot statutenwijziging dat de algemene ledenvergadering in 2004 heeft genomen, heeft niet tot statutenwijziging geleid, omdat de presentielijst en daarmee de registratie van de besluitvorming verloren was gegaan. Uiteindelijk is op 31 mei 2006 door de algemene ledenvergadering opnieuw tot dezelfde statutenwijziging besloten. Het hof wil met [appellant] aannemen dat dit laatste besluit van de algemene ledenvergadering moet worden behandeld als een besluit dat naast het eerdere besluit van de algemene ledenvergadering uit 2004 zelfstandige betekenis heeft en dus als een besluit als bedoeld in de art. 2:14 en 15 BW. Tegen het besluit van 31 mei 2006 is [appellant] op 29 mei 2007 en dus tijdig in rechte opgekomen. Terecht heeft [appellant] tot uitgangspunt gekozen dat een besluit tot statutenwijziging dat slechts erop is gericht hem zijn lidmaatschap te ontnemen, niet zonder meer in overeenstemming valt te brengen met de redelijkheid en billijkheid die de algemene ledenvergadering jegens hem in acht had te nemen. De stellingen van [appellant] bieden evenwel onvoldoende houvast om aan te nemen dat het besluit tot statutenwijziging slechts werd ingegeven door het vooropgezette doel hem zijn lidmaatschap af te nemen. In het bijzonder bestaat ontoereikende aanwijzing dat dat besluit in het bijzonder zou zijn ingegeven door, zo begrijpt het hof de stellingen van [appellant], het streven de voordelen die verbonden zouden zijn aan verkoop van het woningbezit van Eigen Hulp niet aan hem te doen toevallen. Het hof wil aannemen dat op enig moment voor de leden duidelijk werd welk voordeel op termijn aan het lidmaatschap verbonden zou kunnen zijn, indien de woningen zouden worden verkocht, maar dat is gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van het besluit tot statutenwijziging ontoereikend om te aanvaarden dat dit besluit ingegeven zou zijn door de wens [appellant] van dat voordeel uit te sluiten. Dat geldt ook als met [appellant] zou moeten worden aangenomen dat die bekendheid al in 2006 was ontstaan. Slotsom van de overwegingen is dat het besluit tot statutenwijziging van de algemene ledenvergadering van 31 mei 2006 niet in strijd komt met de redelijkheid en billijkheid die zij jegens [appellant] in acht had te nemen. Dat besluit komt dan ook

niet voor vernietiging in aanmerking.

Uitspraak

Hof:

1. Het geding in hoger beroep

1.1 Appellant, [appellant], is bij exploit van 16 juni 2010 in hoger beroep gekomen van een vonnis dat door de rechtbank Amsterdam tussen partijen is geweest in de gevoegde zaken met de zaak- en rolnummers 383336/HA ZA 07-3017 en 386417/HA ZA 07-3402, welk vonnis is uitgesproken op 7 april 2010, met dagvaarding van geïntimeerde, Eigen Hulp, voor dit hof.

1.2 [appellant] heeft bij memorie elf grieven tegen het vonnis waarvan beroep aangevoerd, zijn eis gewijzigd en producties in het geding gebracht, met conclusie, zakelijk weergegeven, dat het hof het vonnis waarvan beroep zal vernietigen en, opnieuw rechtdoende, een reeks verklaringen voor recht zal uitspreken, als nader omschreven in de memorie, en Eigen Hulp, uitvoerbaar bij voorraad, zal veroordelen tot schadevergoeding op te maken bij staat met veroordeling van Eigen Hulp in de proceskosten van de beide instanties te vermeerderen met wettelijke rente.

1.3 Eigen Hulp heeft daarop bij memorie van antwoord de grieven bestreden, alsmede een bewijsaanbod gedaan en producties in het geding gebracht, met conclusie dat het hof het vonnis waarvan beroep zal bekrachtigen, met veroordeling van [appellant], uitvoerbaar bij voorraad, in de kosten van, naar het hof begrijpt, het hoger beroep.

Nummer 36 van de memorie bevat, voor zover nodig, een herroeping van een gerechtelijke erkenning.

1.4 Partijen hebben hun zaak op 29 augustus 2011 doen bepleiten bij monde van hun raadslieden, mr. P.V. Kleijn advocaat te Utrecht onderscheidenlijk mr. B.B. van Vliet advocaat te Amsterdam, beiden mede aan de hand van pleitnotities. [appellant] heeft bij die gelegenheid aanvullende stukken in het geding gebracht. Partijen hebben inlichtingen verschaft.

1.5 Ten slotte hebben partijen het hof gevraagd arrest te wijzen op basis van de stukken van het geding in eerste aanleg en in hoger beroep.

2. De grieven

Voor de inhoud van de grieven verwijst het hof naar de memorie van grieven.

3. Waarvan het hof uitgaat

De rechtbank heeft in het bestreden vonnis in rechtsoverweging nummer 2 onder 2.1 tot en met 2.5 een aantal feiten vastgesteld. De juistheid van die feiten is niet in geding, zodat ook het hof van die feiten zal uitgaan.

4. Behandeling van het hoger beroep

4.1 Het gaat in dit geding om de volgende kwestie.

4.1.1 [appellant] is in januari 1991 lid geworden van Eigen Hulp. Dat lidmaatschap is volgens Eigen Hulp krachtens besluitvorming die binnen Eigen Hulp heeft plaatsgehad tegen 31 december 2007 geëindigd.

[appellant] heeft op verschillende gronden verdedigd dat de besluitvorming binnen Eigen Hulp niet heeft meegebracht dan wel kon meebrengen dat zijn lidmaatschap van Eigen Hulp eind 2007 is geëindigd. In de kern komt zijn visie erop neer dat de omstandigheid dat hij sedert 1 mei 1998 geen woning meer huurde van Eigen Hulp in de toenmalige omstandigheden ontoereikende grond opleverde om te kiezen voor beëindiging van zijn lidmaatschap.

4.1.2 Eigen Hulp is een (coöperatieve) vereniging die tot doel heeft haar leden van goede woonruimte te voorzien. Zij tracht blijkens artikel 2 van haar statuten haar doel onder meer te bereiken door

- a. haar woningbezit aan haar leden te verhuren, dit te onderhouden en zo nodig te verbeteren;
- b. haar woningbezit te bestendigen;
- c. haar woningbezit uit te breiden door onroerende goederen in eigendom en/of erfpacht te verkrijgen en/of door het bouwen of verbouwen van onroerende goederen;
- d. het deelnemen of zich op andere wijze interesseren in andere rechtspersonen, indien dit het doel van de vereniging kan bevorderen;

en voorts door al hetgeen te verrichten wat overigens het doel van de vereniging kan bevorderen.

De vereniging heeft een bestuur, een raad van commissarissen en een algemene ledenvergadering. De statuten schrijven voor dat zowel het bestuur als de raad van commissarissen bestaat uit leden van de vereniging.

4.1.3 [appellant] heeft vanaf januari 1991 tot 1 mei 1998 een woning van Eigen Hulp gehuurd. [appellant] woont sedert het voorjaar van 1998 niet meer in Amsterdam maar in het oosten van het land.

Het lidmaatschap van [appellant] is door Eigen Hulp op 31 maart 1998 opgezegd tegen 31 december 1998. Deze opzegging van het lidmaatschap is op 3 september 1999 door het toenmalige bestuur van Eigen Hulp ingetrokken. [appellant] is op 8 oktober 1997 toegetreden tot de raad van commissarissen van Eigen Hulp, vanaf 17 december 1998 was hij voorzitter van deze raad. In die hoedanigheid heeft hij binnen de vereniging spelende problemen helpen oplossen. In juni 1999 heeft hij de raad van commissarissen verlaten.

4.1.4 Eigen Hulp heeft enige jaren geleden geconstateerd dat de huuropbrengst van haar woningen ontoereikend was om het noodzakelijke onderhoud te doen uitvoeren. Zij heeft zich vervolgens beraden over een oplossing. Uiteindelijk is besloten om de woningen te koop aan te bieden aan de huurders. Inmiddels zijn alle woningen verkocht. Eigen Hulp verkeert thans in liquidatie. Het liquidatiesaldo is nog niet verdeeld in afwachting van de afloop van deze procedure.

4.1.5 Op 5 december 2006 is de notariële akte verleden door middel waarvan wijziging is gebracht in (onder andere) artikel 15 lid 3 van de statuten van Eigen Hulp. Toegevoegd is dat het lidmaatschap door het bestuur kan worden opgezegd in het geval een lid heeft opgehouden huurder van een woning van Eigen Hulp te zijn.

4.1.6 Het bestuur van Eigen Hulp heeft bij brief van 6 december 2006 aan [appellant] diens lidmaatschap opgezegd met gebruikmaking van de aanvulling van artikel 15 lid 3 van de statuten. [appellant] is op 24 december 2006 op de voet van het bepaalde in artikel 15 lid 8 van de statuten van de opzegging in beroep gekomen bij de raad van commissarissen van Eigen Hulp. De raad van commissarissen heeft op dit beroep beslist op 18 juni 2007. De beslissing houdt in dat de opzegging van het lidmaatschap in stand kan blijven doch niet eerder dan tegen 31 december 2007.

4.1.7 Bij inleidende dagvaarding van 29 mei 2007 heeft [appellant] aan de orde gesteld dat het besluit tot statutenwijziging van de algemene ledenvergadering van 31 mei 2006, welk besluit voorafging aan de statutenwijziging van 5 december 2006, nietig althans vernietigbaar is.

Bij inleidende dagvaarding van 30 november 2007 heeft [appellant] aan de orde gesteld dat het op 6 december 2006 aan hem meegedeeld bestuursbesluit nietig althans vernietigbaar is. In de loop van de procedure in eerste aanleg heeft [appellant] zich bovendien op het standpunt gesteld dat het besluit van de raad van commissarissen van 18 juni 2007 nietig althans vernietigbaar is dan wel buiten toepassing dient te blijven.

Ook zou Eigen Hulp zich met haar interne besluitvorming jegens [appellant] onrechtmatig hebben gedragen en als gevolg daarvan aan hem schade hebben te vergoeden.

4.1.8 De rechtbank heeft de door [appellant] ingestelde vorderingen alle afgewezen.

De rechtbank heeft het besluit van de raad van commissarissen van 18 juni 2007 aangemerkt als een besluit van een orgaan van Eigen Hulp en geoordeeld dat dit besluit in de plaats is gekomen van het opzeggingsbesluit van het bestuur van 6 december 2006.

Het besluit van 18 juni 2007 heeft de rechtbank onderzocht op de voet van het bepaalde in de artikelen 2:8 respectievelijk 14 en 15 Burgerlijk Wetboek (BW).

Voor toepassing van het bepaalde in artikel 2:15 BW was volgens de rechtbank geen plaats meer, omdat [appellant] daarvoor te laat was. De rechtbank heeft het besluit van 18 juni 2007 daarom slechts getoetst aan het bepaalde in artikel 2:8 BW. Het besluit heeft die toetsing doorstaan met als gevolg dat [appellant] daaraan gebonden is geacht. De rechtbank heeft in dit verband de statutenwijziging van 5 december 2006 aanvaard.

Tot slot heeft de rechtbank in het kader van de stelling van [appellant] dat hij niet in staat is gesteld in 2007 zijn lidmaatschapsrechten uit te oefenen, geoordeeld dat [appellant] onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij in 2007 bereid was om een woning te huren van Eigen Hulp teneinde deze (permanent) te bewonen.

4.2 [appellant] is door middel van zijn grieven tegen een reeks schakels van de motivering van de rechtbank opgekomen en heeft zijn vordering in hoger beroep aan de inhoud van de grieven aangepast. Zijn grieven lenen zich gedeeltelijk voor gezamenlijke bespreking. Het hof zal de grieven behandelen in de volgorde die het hof raadzaam voorkomt.

4.3 Bij de bespreking van de grieven stelt het hof voorop dat [appellant] niet heel

helder is geweest over de belangen die voor hem in het geding zijn bij de continuering van zijn lidmaatschap van Eigen Hulp.

Tijdens de op 22 mei 2008 ten overstaan van de rechtbank gehouden comparitie heeft hij uiteengezet dat hij uitzicht wil houden op een goede en betaalbare woning in Amsterdam. Het zou kunnen, aldus [appellant] toentertijd, dat hij over een jaar of twee weer naar Amsterdam zou willen verhuizen.

Bij gelegenheid van de pleidooien in hoger beroep heeft [appellant] toegelicht dat hij nog steeds de mogelijkheid wil hebben om via Eigen Hulp aan een goede en betaalbare woning te komen, dat hij geen concrete verhuisplannen heeft maar dat met de aanstaande herstructurering van de organisatie waarin hij werkzaam is de mogelijkheid dat hij in Amsterdam terugkeert/wil terugkeren concreter is dan deze in het verleden was.

Bij gelegenheid van de pleidooien in hoger beroep heeft [appellant] betoogd dat de suggestie van Eigen Hulp dat [appellant] lid wilde blijven met het oog op een mogelijke uitkering bij liquidatie van de vereniging niet juist is. Ook is Eigen Hulp het verwijt gemaakt dat haar beleid erop was gericht dat [appellant] niet kon meedelen in het liquidatiesaldo.

Die stellingen lijken niet aanstonds verenigbaar. Daardoor valt voor het hof niet gemakkelijk te doorgronden voor welk belang [appellant] in dit geding bescherming zoekt. Het hof komt daarop hieronder terug.

4.4 Het hof zal eerst onderzoeken of toereikende grond bestaat om de besluitvorming die ten grondslag ligt aan de statutenwijziging aantastbaar te achten. Die kwestie is, zo begrijpt het hof, aan de orde gesteld door middel van de grieven 3 (gedeeltelijk) en 9. Het hof overweegt daarover als volgt.

4.5 Het besluit tot statutenwijziging dat de algemene ledenvergadering in 2004 heeft genomen, heeft niet tot statutenwijziging geleid, omdat de presentielijst en daarmee de registratie van de besluitvorming verloren was gegaan. Uiteindelijk is op 31 mei 2006 door de algemene ledenvergadering opnieuw tot dezelfde statutenwijziging besloten.

Het hof wil met [appellant] aannemen dat dit laatste besluit van de algemene ledenvergadering moet worden behandeld als een besluit dat naast het eerdere besluit van de algemene ledenvergadering uit 2004 zelfstandige betekenis heeft en dus als een besluit als bedoeld in de artikelen 2:14 en 15 BW. Tegen het besluit van

31 mei 2006 is [appellant] op 29 mei 2007 en dus tijdig in rechte opgekomen.

4.6 [appellant] heeft ter ondersteuning van zijn standpunt in het bijzonder aangevoerd dat de statutenwijziging in strijd is met het doel van Eigen Hulp en aldus in strijd met de statuten (artikel 2:14 BW) dan wel uitsluitend is doorgevoerd om zijn lidmaatschap te kunnen beëindigen en aldus in strijd is met de redelijkheid en billijkheid die de algemene ledenvergadering jegens hem in acht had te nemen (artikel 2:15 in verbinding met artikel 2:8 BW).

Eigen Hulp heeft daartegenover betoogd dat zij voor een lidmaatschapsbeleid heeft gekozen dat inhoudt dat het ledenbestand primair uit huurders bestaat en zij voor wat betreft gegadigden werkt met een wachtlijst. Daarbij past, aldus Eigen Hulp verder, te aanvaarden dat het lidmaatschap kan worden opgezegd, zodra een lid ophoudt huurder te zijn.

4.7 Naar het oordeel van het hof valt niet in te zien dat het lidmaatschapsbeleid van Eigen Hulp en de daaruit in 2006 voortgevloeide statutenwijziging in strijd is met het statutaire doel van Eigen Hulp haar leden van goede woonruimte te voorzien. Uiteraard was, de statutaire doelstelling in aanmerking genomen, denkbaar geweest ook aspirant-huurders, daaronder begrepen oud-huurders die te zijner tijd opnieuw willen huren, het lidmaatschap van Eigen Hulp te gunnen. Het stond de algemene ledenvergadering evenwel vrij het lidmaatschapsbeleid anders in te richten zonder in strijd te komen met het statutaire doel van Eigen Hulp.

Evenmin maakt het lidmaatschapsbeleid en de daaruit in 2006 voortgevloeide statutenwijziging inbreuk op het in artikel 13 van de statuten aan de leden toegekende recht te huren.

Dat de leden van Eigen Hulp op grond van artikel 13 van de statuten het recht hadden om te huren maar niet de plicht, maakt het niet anders. Daaruit volgt niet dwingend dat met het veranderde lidmaatschapsbeleid niet langer het statutaire doel van Eigen Hulp werd gediend.

Het besluit van de algemene ledenvergadering van 31 mei 2006 is daarom niet nietig.

4.8 Terecht heeft [appellant] tot uitgangspunt gekozen dat een besluit tot statutenwijziging dat slechts erop is gericht hem zijn lidmaatschap te ontnemen, niet zonder meer in overeenstemming valt te brengen met de redelijkheid en billijkheid die de algemene ledenvergadering jegens hem in acht had te nemen. De stellingen van [appellant] bieden evenwel onvoldoende houvast om aan te nemen dat het besluit tot

statutenwijziging slechts werd ingegeven door het vooropgezette doel hem zijn lidmaatschap af te nemen. In het bijzonder bestaat ontoereikende aanwijzing dat dat besluit in het bijzonder zou zijn ingegeven door, zo begrijpt het hof de stellingen van [appellant], het streven de voordelen die verbonden zouden zijn aan verkoop van het woningbezit van Eigen Hulp niet aan hem te doen toevallen.

4.9 In de eerste plaats is in dit verband van betekenis dat binnen Eigen Hulp het lidmaatschapsbeleid al vanaf 2000 kenbaar voorwerp van overleg was.

Verder is onbestreden gebleven dat het voornemen om in de statuten op te nemen dat het lidmaatschap door het bestuur zou kunnen worden opgezegd als een lid opgehouden is huurder te zijn reeds dateert van 2004. Evenmin is bestreden dat aan deze beleidswijziging binnen Eigen Hulp een gedachtewisseling is voorafgegaan, aan welke gedachtewisseling ook [appellant] een bijdrage heeft geleverd. Zo behoort tot de processtukken een brief van 8 juni 2003 die [appellant] aan Eigen Hulp heeft geschreven naar aanleiding van de oproep voor de algemene ledenvergadering van 18 juni 2003. In die brief merkt [appellant] op dat over de (on)wenselijkheid van een lidmaatschap zonder huurderschap verschillend kan worden gedacht.

Gesteld noch gebleken is dat al in 2003 rekening werd gehouden met verkoop van het woningbezit en liquidatie van de vereniging. Integendeel, onbestreden is gebleven dat het beleid van Eigen Hulp aanvankelijk erop was gericht aansluiting te zoeken bij een institutionele verhuurder teneinde langs die weg haar exploitatietekort het hoofd te bieden.

Het ligt dus niet voor de hand te veronderstellen dat het lidmaatschapsbeleid waaruit de statutenwijziging is voortgekomen, van doen heeft met de beslissing tot verkoop van de woningen over te gaan.

4.10 Het hof wil aannemen dat op enig moment voor de leden duidelijk werd welk voordeel op termijn aan het lidmaatschap verbonden zou kunnen zijn, indien de woningen zouden worden verkocht, maar dat is gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van het besluit tot statutenwijziging ontoereikend om te aanvaarden dat dit besluit ingegeven zou zijn door de wens [appellant] van dat voordeel uit te sluiten. Dat geldt ook als met [appellant] zou moeten worden aangenomen dat die bekendheid al in 2006 was ontstaan.

4.11 Daarbij komt voorts dat uit de stellingen van partijen kan worden opgemaakt dat vanaf eind jaren negentig niet in alle opzichten helderheid bestond over het lidmaatschapsbeleid. Dat binnen Eigen Hulp de wens is ontstaan het

lidmaatschapsbeleid preciezer vorm te geven, valt daarom te begrijpen. In dit verband valt op dat de lidmaatschapskwestie ook heeft gespeeld ten aanzien van [appellant] in het voorjaar van 1998, nadat deze de huur van zijn woning had opgezegd. Dat de opzegging van het lidmaatschap door het toenmalige bestuur op 3 september 1999 is ingetrokken vormt veeleer een aanwijzing voor de noodzaak het lidmaatschapsbeleid preciezer vorm te geven.

4.12 Tot slot verdient vermelding dat de stellingen van [appellant] niets inhouden althans niets concreets wat erop wijst dat [appellant] ten tijde van het omstreden besluit belang had bij een betaalbare woning in Amsterdam. Hij was ongeveer acht jaren voordien naar het oosten van het land verhuisd en had niet het plan om op korte termijn weer in Amsterdam te gaan wonen. De algemene ledenvergadering behoeftte toentertijd dan ook geen rekening te houden met een woonbelang van [appellant], als huurder noch koper. Voor het geval [appellant] heeft bedoeld te stellen dat de algemene ledenvergadering ermee rekening had moeten houden dat hij te zijner tijd in aanmerking wilde komen voor de aankoop van een woning tegen gereduceerd tarief, overweegt het hof nog dat dit belang tegenover de bescherming van de belangen van de leden/huurders die werden gediend door de statutenwijziging niet veel gewicht in de schaal legt. Het passeren van dit belang van [appellant] door de algemene ledenvergadering maakt haar besluit niet onredelijk en/of onbillijk jegens [appellant].

4.13 Slotsom van deze overwegingen is dat het besluit tot statutenwijziging van de algemene ledenvergadering van 31 mei 2006 niet in strijd komt met de redelijkheid en billijkheid die zij jegens [appellant] in acht had te nemen. Dat besluit komt dan ook niet voor vernietiging in aanmerking.

4.14 Dat betekent dat zowel voor het bestuur als voor de raad van commissarissen bij hun besluitvorming uitgangspunt mocht zijn dat het lidmaatschap van [appellant] opzegbaar was op de grond dat hij had opgehouden huurder te zijn.

Grief 9 loopt daarop stuk. In zover faalt eveneens grief 3.

4.15 De grieven 3 (gedeeltelijk) en 10 gaan blijkens hun toelichting over de opzegging van het lidmaatschap van [appellant]. Het opzeggingsbesluit is kenbaar uit een brief aan [appellant] van 6 december 2006. Daarin staat dat het bestuur van Eigen Hulp heeft besloten om het lidmaatschap van [appellant] te beëindigen, een en ander onder verwijzing naar de leden 5 en 8 van artikel 15 van de statuten. Als reden voor het besluit is in deze brief opgegeven dat [appellant] gedurende vele jaren geen huurder meer is.

[appellant] heeft betoogd dat er geen bestuursbesluit is, althans geen besluit dat voldoet aan de daaraan te stellen formele eisen. Voorts heeft hij betoogd dat het besluit in strijd is met de jegens hem in acht te nemen redelijkheid en billijkheid en daarom vernietigd moet worden.

Eigen Hulp heeft dit standpunt van [appellant] bestreden.

Het hof overweegt als volgt.

4.16 Tegen het besluit dat hem bij brief van 6 december 2006 is bekend gemaakt, is [appellant] op 30 november 2007 en dus tijdig in rechte opgekomen.

4.17 De stellingen van [appellant] zijn ontoereikend om te aanvaarden dat het bestuur niet heeft besloten om zijn lidmaatschap Eigen Hulp op te zeggen.

Het bestuursbesluit is voldoende kenbaar uit de brief van 6 december 2006. Dat van een dergelijk besluit niet is gebleken uit notulen van bestuursvergaderingen dan wel gelijksoortige stukken noopt niet tot de gevolgtrekking dat het besluit niet bestaat. In hetgeen namens Eigen Hulp tijdens de in eerste aanleg gehouden comparitie van partijen is verklaard valt geen erkenning te lezen van de stelling dat het bestuursbesluit niet bestaat.

Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat het bestuur na de statutenwijziging van 5 december 2006 op eerdere besluitvorming uit februari 2006 heeft voortgebouwd.

4.18 Pas bij gelegenheid van de pleidooien in hoger beroep en dus te laat heeft [appellant] aangevoerd dat het bestuursbesluit moet worden aangemerkt als een besluit over personen als bedoeld in artikel 43 van de statuten juncto artikel 9 van het huishoudelijk reglement.

Het hof is overigens van oordeel dat de inrichting en de bewoordingen van statuten en huishoudelijk reglement onvoldoende aanknopingspunt bieden om te oordelen dat het bestuursbesluit moet worden beschouwd als een besluit over personen. Over dat besluit behoefde dan ook niet schriftelijk te worden gestemd.

4.19 De stellingen van [appellant] rechtvaardigen niet de gevolgtrekking dat het bestuur met zijn besluit om het lidmaatschap van [appellant] op te zeggen de jegens hem in acht te nemen redelijkheid en billijkheid heeft geschonden.

Voor zover [appellant] deze stelling heeft verdedigd door te wijzen op een ontoereikend statutair fundament gaat het hof daaraan voorbij, aangezien het hierboven de statutenwijziging heeft aanvaard.

Resteert de vraag of het besluit desalniettemin in strijd met de in acht te nemen redelijkheid en billijkheid moet worden geoordeeld. [appellant] heeft in dit verband aangevoerd dat een deugdelijke belangenafweging heeft ontbroken.

[appellant] heeft verder niet toegelicht welke belangenafweging hij op het oog heeft. [appellant] lijkt daarmee te miskennen dat het bestuur niet gehouden was om de belangenafweging die ten grondslag heeft gelegen aan de statutenwijziging over te doen. Het bestuur mocht uitvoering geven aan het lidmaatschapsbeleid waarvoor binnen de vereniging was gekozen. Dat niet ieder lid van de vereniging met het ingezette beleid kon instemmen, maakt in dit verband geen verschil.

Een en ander doet niet eraan af dat het bestuur in geval van opzegging van een lidmaatschap nog acht heeft te slaan op bijzondere belangen van een lid maar dergelijke belangen zijn gesteld noch gebleken. Tot de toentertijd in acht te nemen belangen behoorde, zoals hierboven al werd overwogen, niet de omstandigheid dat [appellant] de mogelijkheid wilde openhouden om in de toekomst in Amsterdam betaalbare woonruimte te verwerven. Het bestuur mocht dan ook volstaan met de constatering dat [appellant] al jaren geen huurder meer was. Dat maakte zijn besluit jegens [appellant] niet onredelijk en/of onbillijk.

4.20 Slotsom van deze overwegingen is dat het bestuur het lidmaatschap van [appellant] in 2006 rechtsgeldig heeft opgezegd. De grieven 3 (gedeeltelijk) en 10 falen.

4.21 Door middel van de grieven 3 (gedeeltelijk), 4, 5, 6, 7 en 8 heeft [appellant] vanuit verschillende invalshoeken de rechtsgeldigheid van het besluit van de raad van commissarissen van 18 juni 2007 aan de orde gesteld.

Voor zover deze grieven tot uitgangspunt kiezen dat de rechtbank ten onrechte heeft aanvaard dat de raad van commissarissen mocht uitgaan van de rechtsgeldigheid van de statutenwijziging van 5 december 2006 gaat het hof daaraan op grond van hetgeen het hierboven overwoog voorbij.

Ook kleeft op grond van bovenstaande overwegingen aan het besluit van de raad van commissarissen geen gebrek op de grond dat het beroepen bestuursbesluit niet rechtsgeldig zou zijn.

Zou het hof oordelen dat het besluit van de raad van commissarissen niet in stand kan blijven, dan tast dat het hierboven besproken bestuursbesluit niet aan althans niet zonder meer. Bij afzonderlijke bespreking van de genoemde grieven heeft [appellant] om die reden maar een beperkt belang. Het hof zal dan ook volstaan met een beperkte bespreking van deze grieven. Daarbij zij nog opgemerkt dat [appellant] terecht erop gewezen heeft dat in het bestuursbesluit de einddatum van zijn lidmaatschap ontbreekt, maar aangenomen moet worden dat het bestuur die datum niet later heeft willen kiezen dan 31 december 2007.

4.22 Artikel 15 lid 8 van de statuten van Eigen Hulp voorziet voor [appellant] in de mogelijkheid om het besluit van het bestuur tot opzegging van zijn lidmaatschap in beroep aan een ander orgaan van de vereniging voor te leggen, te weten de raad van commissarissen.

In de statuten is verder niet geregeld wat onder dit beroep wordt verstaan. Evenmin is geregeld hoe de raad van commissarissen in geval van een dergelijk beroep te werk heeft te gaan. Wel staat in artikel 38 van de statuten dat een uitspraak van de raad van commissarissen op een beroep van een lid bindend is voor het betrokken lid en voor het bestuur.

In aanmerking genomen dat de opzegging van het lidmaatschap een typisch interne verenigingsaangelegenheid is, verbindt het hof aan een en ander de gevolgtrekking dat het besluit van de raad van commissarissen van 18 juni 2007 moet worden aangemerkt als een besluit van een orgaan van Eigen Hulp. De raad van commissarissen had bij het nemen van dit besluit jegens [appellant] de redelijkheid en billijkheid in acht te nemen.

4.23 Al hetgeen [appellant] heeft aangevoerd met betrekking tot de handelwijze van de raad van commissarissen en de inhoud van zijn oordeelsvorming voert het hof niet tot het oordeel dat hij jegens [appellant] onredelijk en/of onbillijk heeft gehandeld. Niet gezegd kan worden dat [appellant] zo weinig gelegenheid heeft gehad om zijn standpunt aan de raad van commissarissen uiteen te zetten dat om die reden het besluit van de raad als onredelijk moet worden aangemerkt. Verder heeft ook hier weer hier te gelden dat de raad van commissarissen geen bijzondere belangen van [appellant] uit het oog heeft verloren die tot een andere oordeelsvorming hadden moeten leiden. De raad van commissarissen had het dus niet ertoe hoeven leiden dat het bestuursbesluit tot opzegging van het lidmaatschap van [appellant] niet in stand bleef.

4.24 Grief 11 gaat over de overweging die de rechtbank voerde tot haar oordeel dat

onvoldoende grond bestond om schadeplichtigheid van Eigen Hulp jegens [appellant] te aanvaarden.

Deze grief moet falen.

Eigen Hulp was jegens [appellant] gerechtigd om uitvoering te geven aan het binnen de vereniging uitgezette lidmaatschapsbeleid met alle gevolgen van dien voor de mogelijkheden van [appellant] om in Amsterdam betaalbare woonruimte te verwerven. De stellingen van [appellant] houden verder geen toereikend aanknopingspunt in voor het oordeel dat zij daarbij zorgvuldigheidsgrenzen heeft overschreden, welk gedrag als onrechtmatig jegens [appellant] zou moeten worden aangemerkt en welk gedrag haar jegens [appellant] schadeplichtig zou hebben gemaakt.

Het hof brengt in dit verband in herinnering dat [appellant] zich weliswaar op een woonbelang heeft beroepen maar dat hij ook in augustus 2011 nog geen concreet plan had om in Amsterdam te gaan wonen. Voor zover het [appellant], anders dan hij op verschillende plaatsen in de stukken heeft doen verwoorden, toch ook om een financieel belang zou zijn gegaan, heeft te gelden dat Eigen Huis dat belang niet behoefde te ontzien ten nadele van haar leden/huurders.

4.25 Voor zover [appellant] in de toelichting op zijn grieven 3 tot en met 8 ook heeft bedoeld te stellen dat de rechtbank ten onrechte niet heeft aanvaard dat Eigen Hulp jegens hem onrechtmatig heeft gehandeld falen deze grieven eveneens.

4.26 De grieven 1 en 2 behoeven geen afzonderlijke bespreking meer.

5. Slotsom

5.1 [appellant] heeft met geen van zijn grieven succes.

Het hof zal het bestreden vonnis bekrachtigen.

5.2 [appellant] is de in het ongelijk gestelde partij. Hij heeft de proceskosten van het hoger beroep te dragen.

6. Beslissing

Het hof:

bekrachtigt het vonnis waarvan beroep;

veroordeelt [appellant] in de proceskosten van het hoger beroep en begroot deze kosten tot de dag van deze uitspraak aan de zijde van Eigen Hulp op € 314,= voor verschotten en € 2682,= voor salaris advocaat;

verklaart de kostenveroordeling uitvoerbaar bij voorraad.

Noot

Deze procedure betreft het hoger beroep van een uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 7 april 2010 («JOR» 2010/299, m.nt. J.M. Blanco Fernández). Het gaat om het lidmaatschap van appellant (A) van de Amsterdamse coöperatieve woningbouwvereniging Eigen Hulp (*Eigen Hulp*). Eigen Hulp heeft tot doel haar leden van goede woonruimte te voorzien. A is sinds januari 1991 lid en huurt tot 1 mei 1998 een woning van Eigen Hulp. Het lidmaatschap van A duurt ook daarna voort. Vervolgens wijzigt Eigen Hulp op 5 december 2006 haar statuten, zodat voortaan alleen leden die een woning van Eigen Hulp huren lid kunnen zijn van de vereniging. Omdat A geen huurder meer is, zegt het bestuur van Eigen Hulp zijn lidmaatschap op. Dit wordt A bij brief van 6 december 2006 medegedeeld. Conform de statuten gaat A tegen deze opzegging (en via de opzegging indirect ook tegen de statutenwijziging) in beroep bij de RvC. De RvC laat de opzegging in stand.

Zowel in eerste aanleg als in hoger beroep verdedigt A op verschillende gronden dat de besluitvorming binnen Eigen Hulp niet heeft bewerkstelligd of kunnen bewerkstelligen dat zijn lidmaatschap is geëindigd. In de kern vindt A dat het feit dat hij sinds 1 mei 1998 geen woning van Eigen Hulp meer huurde in de toenmalige omstandigheden ontoereikende grond opleverde om zijn lidmaatschap te beëindigen. A vordert (verklaringen van recht) dat respectievelijk het ledenbesluit tot statutenwijziging en het bestuursbesluit tot opzegging non-existent of nietig zijn en/of vernietigd moeten worden. Tijdens de eerste aanleg vermeerdert A zijn eis en vordert hij ook vaststelling van de nietigheid dan wel vernietiging van de beslissing van de RvC. In de eerste aanleg komt de vraag aan de orde of deze beslissing gekwalificeerd moet worden als een arbitraal vonnis of als een besluit van een orgaan van een rechtspersoon. De kwalificatie van arbitraal vonnis is voor Eigen Hulp gunstig, omdat zij dan kan betogen dat de beslissing van de RvC gezag van gewijsde heeft. Dergelijk gezag van gewijsde is uitgangspunt bij arbitrale vonnissen (vgl. art. 1059 Rv.). Partijen kunnen afwijken van dit uitgangspunt door simpelweg bij overeenkomst te voorzien in een arbitraal hoger beroep (vgl. art. 1050 Rv) en natuurlijk staan in beginsel ook altijd nog de rechtsmiddelen van vernietiging en

herroeping open (zie art. 1064 Rv). De rechtbank kwalificeert de beslissing van de RvC uitsluitend als een besluit in de zin van Boek 2 BW. Deze kwalificatie lijkt ons juist omdat er inderdaad sprake is van een beslissing van een orgaan van de rechtspersoon (de RvC), welke beslissing op rechtsgevolg is gericht (vgl. bijv. Asser, Van der Grinten, Maeijer 2-II (1997), p. 128-129). Met Blanco Fernández menen wij dat dit echter niet uitsluit dat het besluit óók had kunnen worden gekwalificeerd als arbitraal vonnis (vgl. Blanco Fernández, t.a.p.). De rechtbank legt de statuten echter klaarblijkelijk anders uit en laat het bij de kwalificatie 'besluit van een rechtspersoon'. De rechtbank onderzoekt vervolgens als eerste of er redenen zijn om (de werking van) het besluit van de RvC aan te tasten. De rechtbank komt namelijk via een wat gekunstelde redenering tot het oordeel dat het besluit van de RvC in de plaats is gekomen van het bestuursbesluit. Dit oordeel lijkt ons onjuist (vgl. in gelijke zin Blanco Fernández, t.a.p.). Het besluit van de RvC betreft een beslissing op de bezwaren van A tegen het bestuursbesluit tot opzegging. Het besluit is als zodanig een zelfstandig besluit dat 'voortborduurde' op het bestuursbesluit. Kernvraag voor de rechtsgeldigheid van dat bestuursbesluit (en daarmee in beginsel ook van het besluit van de RvC) is of het daaraan voorafgaande besluit tot wijziging van de statuten (een besluit van de ledenvergadering) geldig is. Immers, indien het besluit tot statutenwijziging geldig is, is daarmee het bestuursbesluit tot opzegging van A als lid vanwege het ontbreken van de kwaliteitseis (het zijn van huurder van een woning van Eigen Hulp) in beginsel evenzeer geldig. De rechtbank had onzes inziens dan ook als eerste het besluit tot statutenwijziging dienen te beoordelen. Ook opvallend is nog dat de rechtbank oordeelt dat de vordering tot vernietiging van het besluit van de RvC niet hoeft te worden onderzocht, omdat "gesteld noch gebleken is dat A binnen de in lid 5 van art. 2:15 BW gestelde (verval)termijn van een jaar vernietiging van het besluit van de RvC heeft gevorderd". Opvallend omdat wij menen dat een dergelijke stelplicht niet rust op A, als indiener van de vordering tot vernietiging ex artikel 2:15 lid 1 BW.

De benadering van het hof spreekt meer aan. Het hof oordeelt allereerst dat het besluit tot wijziging van de statuten onaantastbaar is. Dit omdat de statutenwijziging niet in strijd is met het doel van Eigen Hulp en (daarmee) haar statuten en evenmin kan worden gezegd dat de statutenwijziging uitsluitend is doorgevoerd om het lidmaatschap van A te kunnen beëindigen (zie r.o. 4.6 t/m 4.13). Daarmee kan het hof dan oordelen dat zowel voor het bestuur als voor de RvC bij hun besluitvorming uitgangspunt mocht zijn dat het lidmaatschap van A opzegbaar was op de grond dat hij had opgehouden huurder te zijn (r.o. 4.14). Ten aanzien van het bestuursbesluit blijft dan nog over het betoog van A dat er geen (schriftelijk) bestuursbesluit zou zijn geweest, althans geen besluit dat voldoet aan de formele eisen en zijn betoog dat het

besluit in strijd zou zijn met de redelijkheid en billijkheid. Voor het bestuursbesluit geldt echter in beginsel geen schriftelijkheidsvereiste (een dergelijk besluit is zonder nadere (statutaire) regeling vormvrij) en het bestuursbesluit was bovendien voldoende kenbaar uit de brief van 6 december 2006 (waarin de opzegging door het bestuur aan A schriftelijk was medegedeeld). Het hof oordeelt dan ook terecht dat er een bestuursbesluit is dat voldoet aan de formele eisen. Evenmin is er sprake van strijd met de redelijkheid en billijkheid (zie m.n. r.o. 4.17 en 4.19). Weinig verrassend is dat de bezwaren van A tegen het besluit van de RvC vervolgens eveneens door het hof worden afgewezen (zie m.n. r.o. 4.22 en 4.23). Het hof overweegt daarbij nog dat A bij de afzonderlijke bespreking van zijn grieven ter zake dit besluit slechts een beperkt belang heeft nu het bestuursbesluit rechtsgeldig is geoordeeld. Onzes inziens terecht omdat zelfs als het besluit van de RvC niet in stand zou hebben kunnen blijven, dat niet zonder meer betekent dat het bestuursbesluit evenzeer zou worden aangetast (zie in gelijke zin het hof in r.o. 4.21). Het hof had niet duidelijker kunnen maken dat het bestuursbesluit en het besluit van de RvC inderdaad dienen te worden beschouwd als afzonderlijke besluiten.

G.T. Flapper, Griph Advocaten

M.C. van Rijswijk, Griph Advocaten
